

สถานการณ์โรคหัด (Measles) ประเทศไทย

ข้อมูล ณ วันที่ 16 มิถุนายน 2568

กองระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค

โรคหัด เกิดจากเชื้อไวรัส Measles ติดต่อกับการไอ จาม หรือพูดคุยระยะใกล้ชิด ซึ่งแพร่กระจายได้ง่าย มีระยะฟักตัว 7 – 21 วัน (เฉลี่ยประมาณ 14 วัน) จากวันที่สัมผัสโรคจนถึงมีผื่นเกิดขึ้น โดยผู้ป่วยสามารถแพร่เชื้อได้ 4 วันก่อนผื่นขึ้น ไปจนถึงหลังผื่นขึ้นแล้ว 4 วัน ผู้ป่วยจะมีอาการเริ่มด้วยมีไข้ น้ำมูกไหล ไอแห้ง ๆ ตาแดง หลังจากมีไข้สูง ประมาณ 3 – 4 วัน จึงเริ่มมีผื่นนูนแดง (maculopapular rash) ตัดกันเป็นปื้น ๆ ภาวะแทรกซ้อนที่สำคัญและรุนแรงคือปอดอักเสบและสมองอักเสบ ซึ่งเป็นสาเหตุของการเสียชีวิต โดยเฉพาะในเด็กเล็ก การตรวจทางห้องปฏิบัติการ โดยการเจาะเลือดเพื่อตรวจหาภูมิคุ้มกันชนิด IgM ต่อไวรัสหัดด้วยวิธี ELISA หรือเก็บตัวอย่างจาก throat swab หรือ nasal swab ตรวจหาสารพันธุกรรมหรือเพาะแยกเชื้อไวรัส แนะนำให้ทำในกรณีเกิดการระบาด หรือเป็นผู้ป่วยรายแรกของพื้นที่

ข้อมูลการเฝ้าระวังโรคหัดจากฐานข้อมูลโปรแกรมโรคกำจัดการวัดล่าง กรมควบคุมโรค ข้อมูลระหว่างวันที่ 1 มกราคม - 16 มิถุนายน 2568 พบว่ามีรายงานผู้ป่วยไข่ออกผื่นหรือสงสัยหัดทั้งสิ้น 1,241 ราย พบผู้ป่วยที่ได้รับการยืนยันผลตรวจทางห้องปฏิบัติการโรคหัด 360 ราย (ร้อยละ 29.01) และมีประวัติเชื่อมโยงทางระบาดวิทยา 54 ราย (ร้อยละ 4.35) คิดเป็นอัตราป่วย 0.64 ต่อแสนประชากร และมีอาการเข้าได้กับโรคหัด 136 ราย (ร้อยละ 10.96) ผู้ป่วยยืนยันทางห้องปฏิบัติการ 88 ราย (ร้อยละ 7.09) ผู้ป่วยที่ได้รับการยืนยันผลตรวจทางห้องปฏิบัติการโรคหัดเยอรมัน 7 ราย (ร้อยละ 0.56) และผู้ป่วยที่ไม่ใช่หัด/ หัดเยอรมัน 596 ราย (ร้อยละ 48.03) โดยแนวโน้มผู้ป่วยยืนยันและผู้ป่วยที่มีความเชื่อมโยงทางระบาดวิทยาลดลงเมื่อเทียบกับในช่วง 1 เดือนที่ผ่านมา

สำหรับสถานการณ์หัด พบว่าในกลุ่มผู้ป่วยยืนยันหัดและผู้ป่วยที่มีความเชื่อมโยงทางระบาดวิทยา 410 ราย พบว่ามีอัตราส่วนเพศชายต่อเพศหญิง คือ 1 : 1.16 ผู้ป่วยมีสัญชาติไทย ร้อยละ 88.83 และไม่ใช่สัญชาติไทย ร้อยละ 11.17 ส่วนใหญ่เป็นสัญชาติกัมพูชา (ร้อยละ 4.61) และเมียนมา (ร้อยละ 3.16) โดยผู้ป่วยที่ไม่ใช่สัญชาติไทยกระจายอยู่ในจังหวัด ดังนี้ กรุงเทพฯ (9), ประจวบคีรีขันธ์ (6), ระยอง (6), จันทบุรี (3), สงขลา (3), สระแก้ว (3), ชลบุรี (2), ฉะเชิงเทรา (2), นครราชสีมา (1), อุตรดิตถ์ (1), สุราษฎร์ธานี (1), ยะลา (1), ภูเก็ต (1), ตรัง (1), และพระนครศรีอยุธยา (1) มีรายงานผู้ป่วยต่างชาติที่เข้ามารักษาที่ประเทศไทย ในจังหวัดตรัง 3 ราย และผู้ป่วยติดเชื้อจากต่างประเทศที่เข้ามารักษาในประเทศไทย จำนวน 13 ราย ในจังหวัดสระแก้วและกรุงเทพฯ ผู้ป่วยมีอายุระหว่าง แรกเกิด – 61 ปี (มัธยฐาน 6 ปี 4 เดือน) พบอัตราป่วยในกลุ่มเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี มากที่สุด หรือคิดเป็น 7.03 ต่อแสนประชากร โดยจังหวัดยะลามีอัตราป่วยสูงสุด 16.73 ต่อแสนประชากร รองลงมาคือ ปัตตานี สระแก้ว และระนอง (11.93, 5.56 และ 5.56 ต่อแสนประชากร ตามลำดับ)

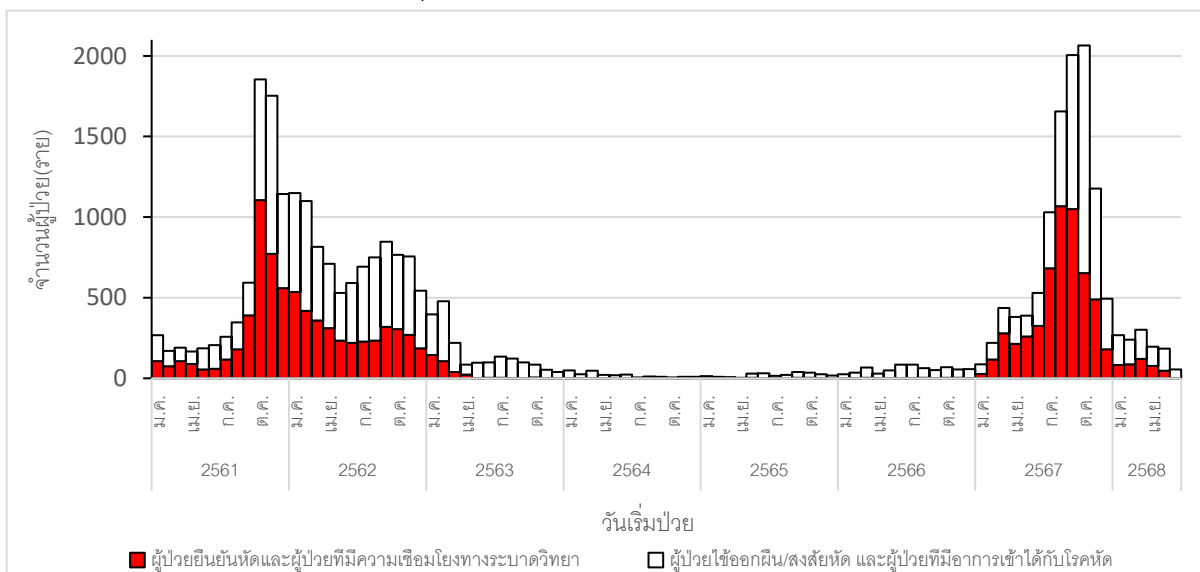
จากการตรวจสอบประวัติการได้รับวัคซีนป้องกันโรคหัดของผู้ป่วย พบว่า ร้อยละ 48.27 ของผู้ป่วยไม่เคยได้รับวัคซีนมาก่อน ร้อยละ 38.12 ไม่ทราบหรือไม่แน่ใจในการรับวัคซีน ร้อยละ 5.94 เคยได้รับวัคซีน 2 ครั้ง ร้อยละ 4.70 เคยได้รับวัคซีน 1 ครั้ง และ ร้อยละ 3.96 เคยได้รับวัคซีนแต่ไม่ทราบจำนวนครั้ง

มีการรายงานผู้ป่วยยืนยันหัดใน 34 จังหวัด โดยในช่วงเดือนเมษายน 2568 จนถึง 16 มิถุนายน 2568 ที่ผ่านมา พบว่าสัดส่วนการรายงานผู้ป่วยยืนยันโรคหัด และ ผู้ป่วยที่มีความเชื่อมโยงทางระบาดวิทยาในพื้นที่นอก 4 จังหวัดชายแดนใต้เพิ่มมากขึ้น โดยสัดส่วนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องซึ่งมีเริ่มเห็นแนวโน้มได้ชัดเจนในสัปดาห์ที่ 11 ที่ร้อยละ 26.67 และสูงสุดในสัปดาห์ที่ 21 (ร้อยละ 82.35) (รูปที่ 3) ทั้งนี้พบผู้ป่วยกระจายไปทุกภูมิภาคของประเทศไทยโดยเฉพาะใน ภาคตะวันออก และทางตอนล่างภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (รูปที่ 5)

สถานการณ์การระบาดเป็นกลุ่มก้อนของโรคหัด ระหว่างวันที่ 1 มกราคม – 16 มิถุนายน 2568 พบว่ามีรายงานผู้ป่วยยืนยันเป็นกลุ่มก้อน 25 เหตุการณ์ เป็นเหตุการณ์ในพื้นที่ชายแดนใต้ 13 เหตุการณ์ โดยเป็นการระบาดในโรงเรียน 9 เหตุการณ์ ชุมชน 3 เหตุการณ์ และห้างสรรพสินค้า 1 เหตุการณ์ และนอกพื้นที่ชายแดนใต้ 12 เหตุการณ์ ในกรุงเทพมหานคร จันทบุรี ชลบุรี ชัยภูมิ ระนอง ระยอง สระแก้ว และประจวบคีรีขันธ์ โดยเป็นการระบาดในโรงเรียน 1 เหตุการณ์ ครอบครัว 6 เหตุการณ์ ชุมชน 1 เหตุการณ์ สถานที่ทำงาน 2 เหตุการณ์ โรงพยาบาล 1 เหตุการณ์ และเรือนจำ 1 เหตุการณ์ โดยจำนวนผู้ป่วยอยู่ระหว่าง 2 – 22 ราย (มีฐาน 3 รายต่อเหตุการณ์)

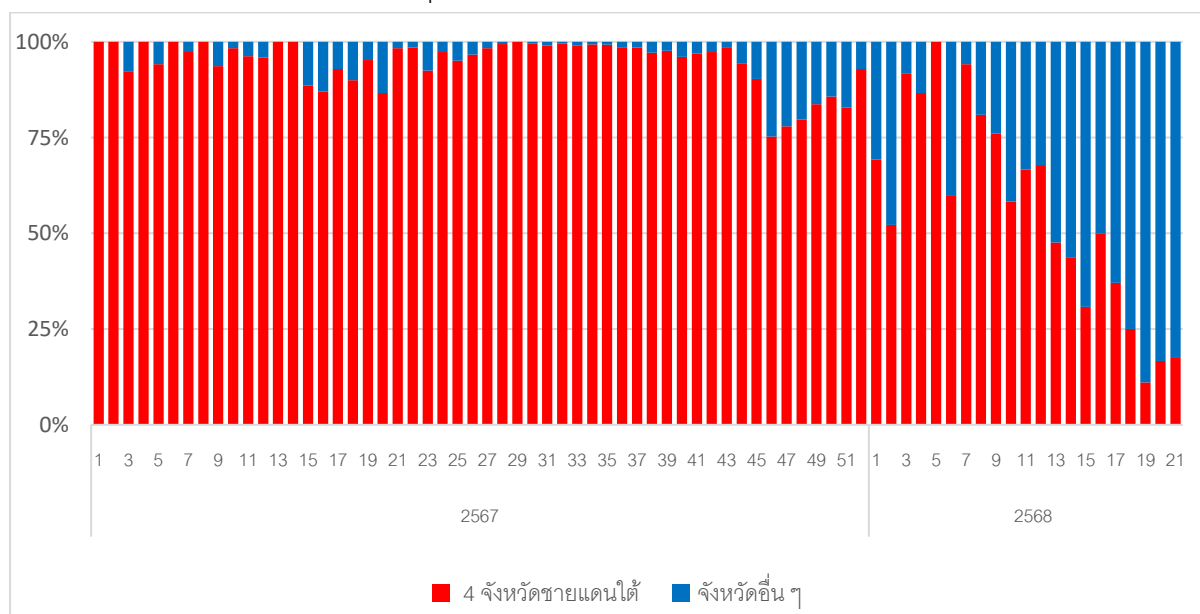
จากการเฝ้าระวังสายพันธุ์เชื้อก่อโรคของกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ พบว่า ในปี 2567 ถึง 16 มิถุนายน 2568 พบสายพันธุ์ที่พบในประเทศไทยส่วนใหญ่ คือ สายพันธุ์ D8 แต่ในปี 2568 เริ่มพบสายพันธุ์ B3 เพิ่มมากขึ้น ซึ่งเป็นสายพันธุ์ที่พบในประเทศเพื่อนบ้าน (เวียดนาม กัมพูชา) โดยมีรายงานผู้ป่วยติดเชื้อหัดสายพันธุ์ B3 ในจังหวัดกรุงเทพมหานคร จันทบุรี ชลบุรี ตราด นครราชสีมา ระนอง สระแก้ว สุราษฎร์ธานี และพบการเปลี่ยนแปลงทางพันธุกรรมของสายพันธุ์ B3 ในผู้ป่วยจังหวัดสระแก้วและสุราษฎร์ธานี นอกจากนี้ข้อมูลจากองค์การอนามัยโลก พบแนวโน้มการรายงานผู้ป่วยโรคหัดเพิ่มสูงขึ้นในประเทศเวียดนาม และกัมพูชา (พฤษภาคม 2568)

รูปที่ 1 กราฟแสดงจำนวนผู้ป่วยไข่ออกผื่น/สงสยหัด จำแนกตามชนิดของผู้ป่วย และวันที่เริ่มป่วย รายเดือน
ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2561 – 16 มิถุนายน 2568

ที่มา: ฐานข้อมูลโปรแกรมโรคกำกวมดัดแปลง

รูปที่ 2 กราฟแสดงร้อยละผู้ป่วยยืนยัน ผู้ป่วยที่มีความเชื่อมโยงทางระบาดวิทยา จำแนกตามจังหวัดที่ป่วย
ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม – 16 มิถุนายน 2568

ที่มา: ฐานข้อมูลโปรแกรมโรคกำกวมดัดแปลง

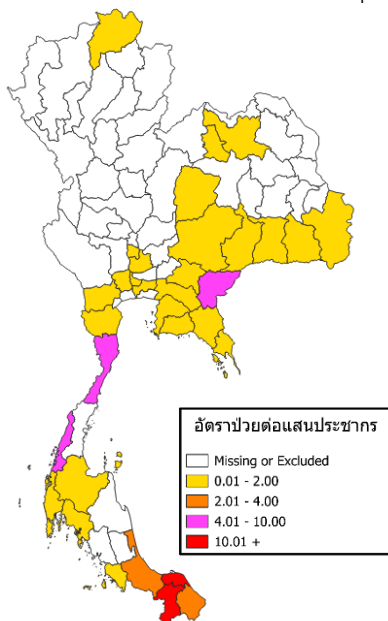
รูปที่ 3 จำนวนผู้ป่วยยืนยันติดต่อทางห้องปฏิบัติการ ผู้ป่วยที่มีความเชื่อมโยงทางระบาดวิทยา และผู้ป่วยที่มีอาการเข้าได้กับโรคติดต่อของจังหวัดที่พบผู้ป่วย จำแนกตามสัปดาห์ที่เริ่มป่วย ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2568 - 16 มิถุนายน 2568

จังหวัด/week	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	รวม
ปัตตานี	11	5	8	3	15	9	8	12	14	13	18	9	7	4	4	1	8	2	2		1	1	5	1	161
ยะลา	9	5	10	13	9	7	7	6	9	4	7	6	6	4	2	4	3	1	1	1	2	2	2		120
นราธิวาส	12	12	3	7	5	7	2	3	5	3	6	1	3	1	2	1	4	2	1	1	3	2	1		87
สงขลา	2	6	2	2	1	4	2		2	4	2	6	2	3		3	1	1			1				44
สระแก้ว									2	2	1	3	3	4	1	5	3	6	3	3	2	1			39
ประจวบคีรีขันธ์				1					1		1	4	2	3	2	1		7		1	3				26
กรุงเทพมหานคร	5	6							2				1	2		2	4				1				23
ระยอง					1		2	1	2	2					1	1	3		1		3	1	4		22
นครปฐม						1	1		10	2	2								1					1	18
ระนอง					10																				10
สตูล	2	3													1				1		2		1		10
จันทบุรี		1							1			2						1		1	1		1		8
ชลบุรี																1	2		1		1	1			6
สุราษฎร์ธานี								1			1		1										2	1	6
ตราด*						1			2												1				4
สรินทร์									1	1			1										1		4
อุดรธานี										2													1	1	4
ฉะเชิงเทรา	1		1	1																					3
นครราชสีมา																1	1						1		3
ภูเก็ต	1																				1				2
อุบลราชธานี	1																	1							2
ชัยภูมิ					1		1																		2
เชียงราย							1						1												2
กระบี่												1					1								2
ศรีสะเกษ												1											1		2
เชียงใหม่													1					1							2
บุรีรัมย์																1					1				2
ราชบุรี																	1					1			2
นนทบุรี																	1	1							2
เพชรบุรี																			2						2
สุพรรณบุรี																							1	1	2
อ่างทอง		1																							1
ตรัง						1																			1
หนองบัวลำภู									1																1
ร้อยเอ็ด									1																1
พระนครศรีอยุธยา											1														1
มุกดาหาร												1													1
ปราจีนบุรี													1												1
พังงา																						1			1
ยโสธร																							1		1

หมายเหตุ: *รายงานผู้ป่วยจากต่างประเทศเข้ามารับการรักษาในประเทศไทย (imported case) ทั้ง 3 ราย

ที่มา: ฐานข้อมูลโปรแกรมโรคภัยไข้เจ็บ

รูปที่ 4 อัตราป่วยโรคหัด (ผู้ป่วยยืนยัน และผู้ป่วยเชื่อมโยงทางระบาดวิทยา) จำแนกรายจังหวัด
ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม – 16 มิถุนายน 2568

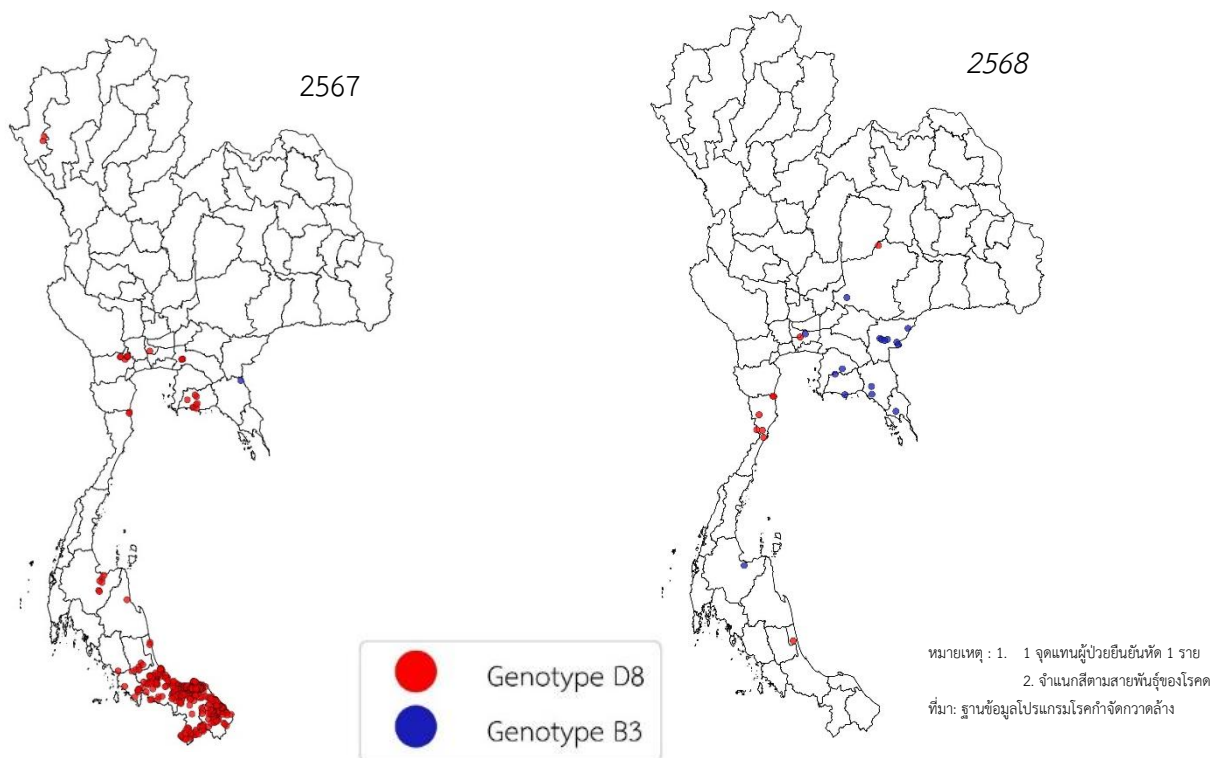

จังหวัด	อัตราป่วยโรคหัดต่อแสนประชากร 10 อันดับแรก
ยะลา	16.73
ปัตตานี	11.93
สระแก้ว	5.56
ระนอง	5.56
ประจวบคีรีขันธ์	4.83
นราธิวาส	3.41
สงขลา	2.60
ระยอง	1.95
ตราด*	1.84
จันทบุรี	1.32

*จังหวัดตราด มีรายงานผู้ป่วยจากต่างประเทศเข้ามารับการรักษาในประเทศไทย (imported case) 3 ราย

ที่มา: ฐานข้อมูลโปรแกรมโรคกำจัดกวาดล้าง

รูปที่ 5 ผู้ป่วยที่ได้รับการยืนยันสายพันธุ์โรคหัด จำแนกรายจังหวัดตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2567 – 19 มิถุนายน 2568

สรุปและคำแนะนำในการป้องกันและควบคุมโรค

สถานการณ์โรคหัด ในเดือนมกราคม – พฤษภาคม 2568 แม้ว่าจำนวนผู้ป่วยโรคหัดมีแนวโน้มลดลง แต่พบแนวโน้มการรายงานผู้ป่วยยืนยันนอกพื้นที่ 4 จังหวัดชายแดนใต้เพิ่มขึ้น โดยพบผู้ป่วยกระจายไปทุกภูมิภาคของประเทศไทย โดยเฉพาะใน ภาคตะวันออก และทางตอนล่างของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สำหรับพื้นที่ 4 จังหวัดชายแดนใต้ ยังคงมีรายงานผู้ป่วยอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ยังมีรายงานผู้ป่วยโรคหัดข้ามมาเลเซียมาประเทศไทย ผู้ป่วยยืนยันหัดสายพันธุ์จากต่างประเทศ รวมถึงปี 2568 ข้อมูลจากองค์การอนามัยโลกพบมีการรายงานผู้ป่วยโรคหัดจำนวนมากในประเทศเวียดนามและกัมพูชา เพื่อป้องกันและควบคุมการระบาดควรมีการดำเนินการ ดังนี้

1. สำหรับประชาชน

- **กรณีที่ไม่มีอาการป่วย** : รักษาสุขอนามัยส่วนบุคคล สวมใส่หน้ากากอนามัยเมื่ออยู่ในพื้นที่ที่มีคนหนาแน่น หลีกเลี่ยงการสัมผัสใกล้ชิดกับผู้ป่วยที่มีไข้อยู่ และควรฉีดวัคซีนป้องกันโรคหัด สำหรับเด็กควรได้รับวัคซีนป้องกันโรคหัดให้ครบ 2 เข็ม โดยฉีดวัคซีนเมื่ออายุ 9 เดือน และ 1 ปีครึ่ง หากเด็กยังไม่เคยได้รับวัคซีนมาก่อนไม่ว่าจะอายุใด ๆ ก็ตาม ควรเข้ารับวัคซีนที่สถานพยาบาลใกล้บ้าน

- **กรณีที่มีอาการป่วย** : หากมีอาการไข้อยู่ ควรรีบไปพบแพทย์ทันที เพื่อรับการตรวจประเมิน โดยแพทย์หรือบุคลากรทางการแพทย์ และในช่วงที่มีอาการป่วย ควรสวมหน้ากากอนามัย หลีกเลี่ยงการอยู่ใกล้ชิดกับผู้อื่น และหากได้รับการวินิจฉัยว่าเป็นโรคหัด ให้หยุดงาน หยุดเรียน และหลีกเลี่ยงไปในพื้นที่ที่มีประชากรหนาแน่น หลังจากฟื้นขึ้นวันแรก ไปเป็นระยะเวลาอย่างน้อย 4 วัน เพื่อลดการแพร่กระจายของโรค

2. สำหรับเจ้าหน้าที่สาธารณสุข

- ให้หน่วยงานสาธารณสุขระดับพื้นที่ เพิ่มความเข้มข้นของการเฝ้าระวังโรคตามมาตรฐานที่องค์การอนามัยโลกกำหนด และติดตามสถานการณ์โรคอย่างใกล้ชิด ควรสำรวจความครอบคลุมของวัคซีนในพื้นที่ และควรเพิ่มความครอบคลุมของวัคซีนในกลุ่มเป้าหมายให้ได้อย่างน้อย ร้อยละ 95 เพื่อป้องกันการระบาดของโรคในชุมชน

- กรณีพบผู้ป่วยใช้ร่วมกับผื่นชนิด Maculopapular Rash หรือสงสัยหัด ให้เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบดำเนินการสอบสวนโรค พร้อมทั้งเก็บตัวอย่างเลือด ส่งตรวจยืนยันทางห้องปฏิบัติการ ภายใน 48 ชั่วโมง และเก็บตัวอย่าง Throat/nasal swab ส่งตรวจหาสายพันธุ์เพื่อให้ทราบแหล่งที่มาของเชื้อ รวมทั้งรายงานผู้ป่วยโรคหัด ผ่านฐานข้อมูลโปรแกรมโรคกำจัดกวาดล้าง(<https://appsdoe.moph.go.th/measles>) และทำการค้นหาผู้สัมผัสใกล้ชิดที่มีความเสี่ยงสูงเพื่อป้องกันการแพร่กระจายเชื้อต่อไป

รายงานฉบับนี้จัดทำขึ้นจากข้อมูลที่รายงานโดยโรงพยาบาล สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด และสำนักงานป้องกันควบคุมโรคในพื้นที่ โดยได้รับการสนับสนุนด้านเทคนิคและงบประมาณบางส่วน ภายใต้งานความร่วมมือระหว่างกรมควบคุมโรค และองค์การอนามัยโลก (WHO)

เรียบเรียงโดย : ภูมิภัทร ยอดชมภู ฉัตรมงคล สัมแบน ปรางณพิชญ์ วิหารทอง ชญานิจ มหาสิงห์ ภาวินี ด้วงเงิน
กลุ่มพัฒนาระบบเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาโรคติดต่อ
กองระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค